

Fraværet i videregående stabiliserer seg - analyse av endelige fraværstall 2017-18

To år etter fraværsgrensen ble innført ser vi at fraværet i videregående holder seg relativt stabilt med fjorårets nivå, men med en liten økning i timefraværet.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 15.10.2018

Endelige tall viser fortsatt at fraværet er 3 dager og 10 timer målt i median. Fra 2016-17 til 2017-18 har dagsfraværet vært stabilt, mens timefraværet har hatt en liten økning fra 9 til 10 timer. I gjennomsnitt har også fraværet gått noe opp fra skoleåret 2016-17.

Hovedfunn:

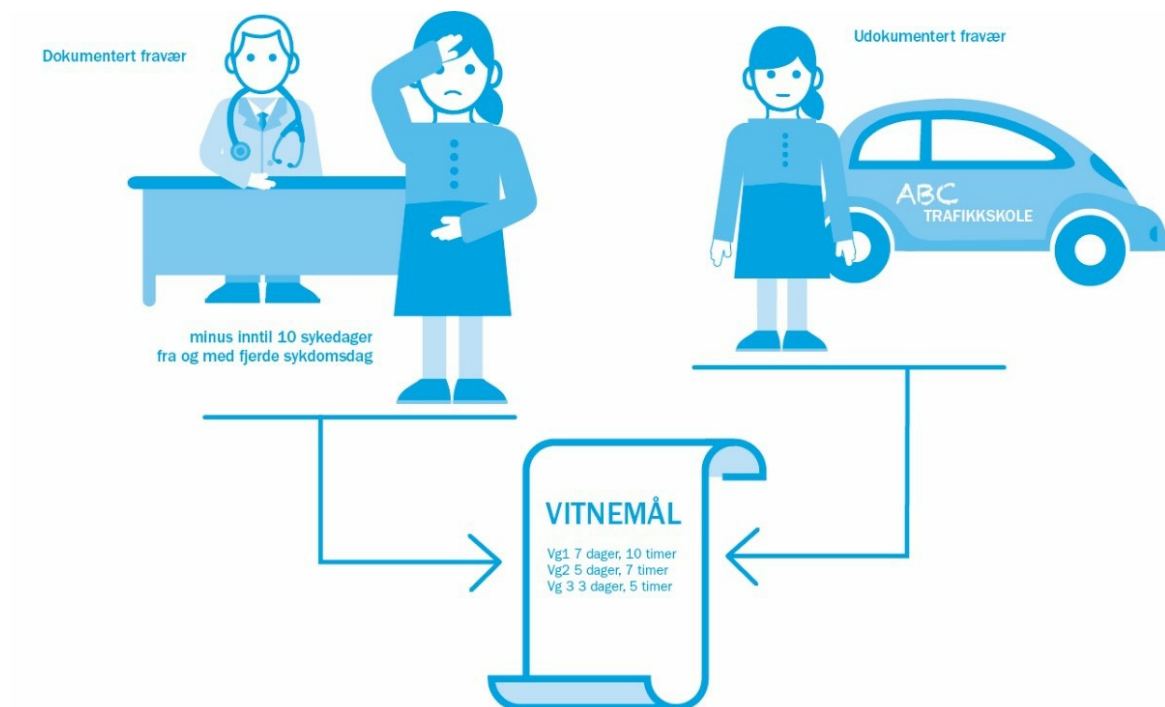
- Fraværet holder seg stabilt, med en liten økning i timefraværet
- Økte forskjeller i fraværet til elever på studieforbereende og yrkesfaglige utdanningsprogram
- Timefraværet har gått opp på Vg2 og Vg3, ikke på Vg1
- Litt færre elever blir stående uten vurderingsgrunnlag (IV)
- Andelen IV har gått ned i små fag

Hva viser fraværstatistikken?

Fraværstatistikken viser hvor mye fravær elevene vil få oppført på vitnemålet etter hvert

skoleår. Dette fraværet rapporterer hvor mange hele dager og timer eleven har vært borte, ikke hvilke fag eleven har fravær i. Hvis fraværet er dokumentert, kan inntil 10 sykedager strykes fra vitnemålet, fra og med fjerde sykedag. Timer strykes ikke.

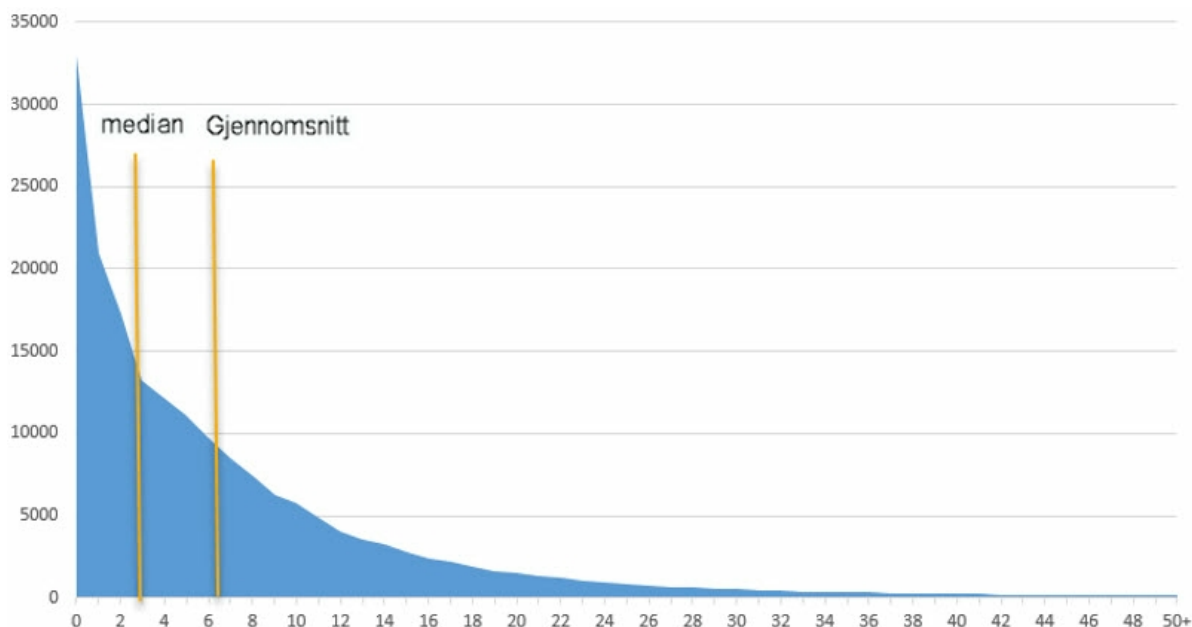

Fraværet som føres på vitnemålet er altså ikke det samme som fraværet skolene fører knyttet til fraværsgrensen. Statistikken kan derfor ikke brukes til å si noe om hvor mye fravær en elev har i et bestemt fag, eller hvor mye fravær som er dokumentert eller udokumentert. Du kan lese mer om forskjellene i reglene om fraværsgrensen og føring av fravær på vitnemål her.

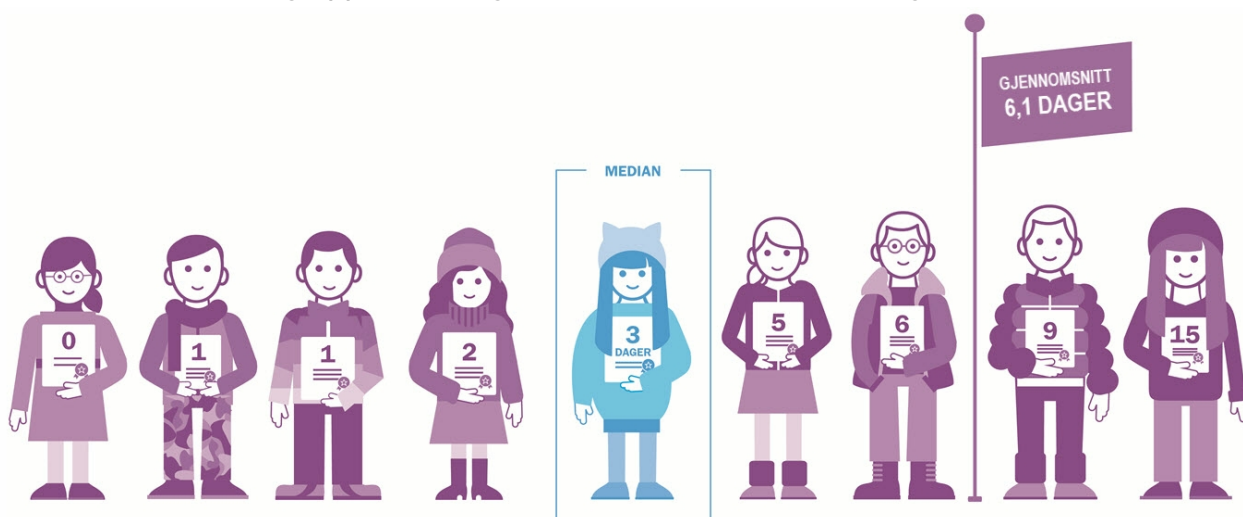
Hvorfor bruker vi median?

Når det er så store forskjeller i fraværet til enkeltelever, så er det bedre å bruke et annet mål enn gjennomsnitt. Medianen gir et riktigere bilde enn gjennomsnittet av hvor mye fravær det er vanlig for elever å ha. Det er fordi medianen ikke påvirkes like mye som gjennomsnittet av at noen veldig få elever har veldig høyt fravær. Sammen med median kan gjennomsnittet imidlertid også si noe om fordelingen, til tross for at den er ujevnt fordelt. Derfor publiserer vi også tall på gjennomsnittlig fravær. I gjennomsnitt hadde elevene i videregående 6,1 dager og 17,2 timer fravær skoleåret 2017-18.

Medianfraværet er 3 dager og 10 timer

Når vi skal finne medianen, kan vi se for oss at vi setter alle elevene opp i en stigende eller synkende rekkefølge ut ifra hvor mye fravær de har. Medianen er da den verdien som deler elevene i to like store grupper. For dagsfravær er denne verdien 3 dager, for timer er den 10.

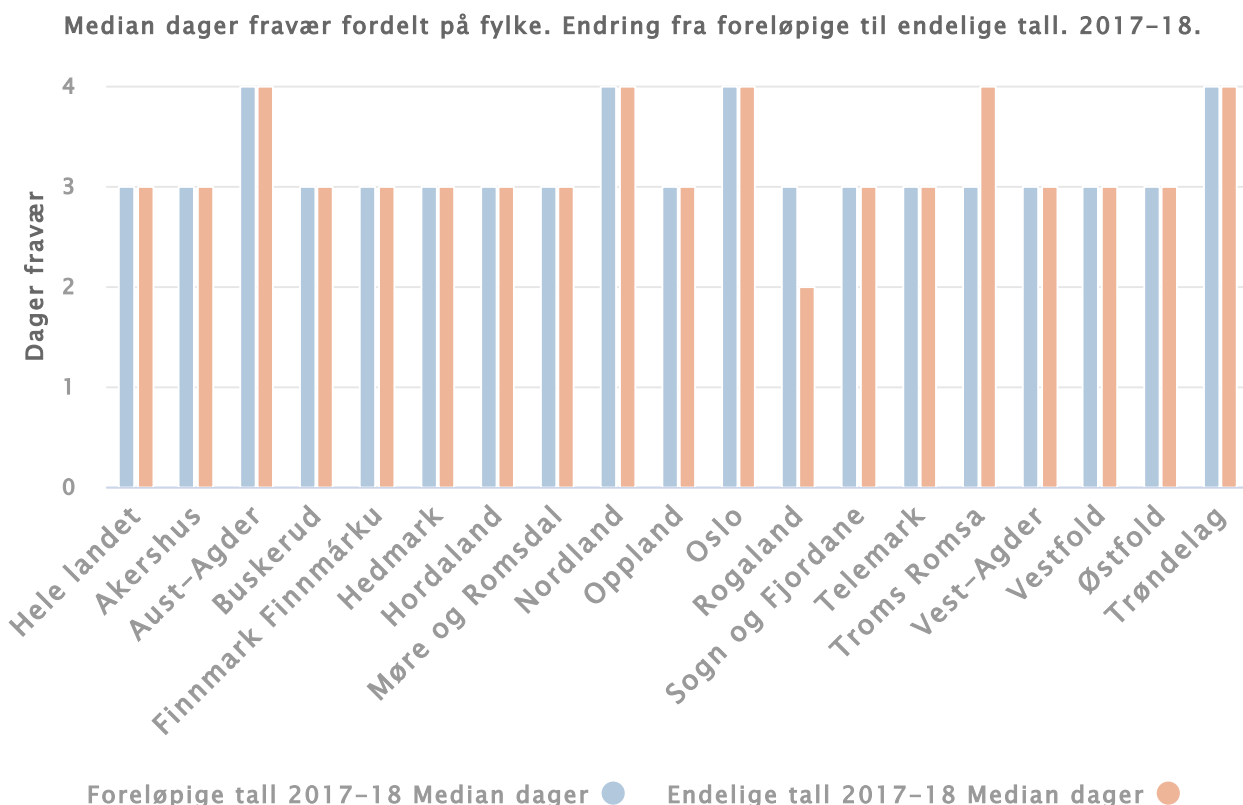
Vil du vite mer om endringene fra foreløpige til endelige tall?

Ingen endringer i fraværet på nasjonalt nivå

Generelt er bildet veldig likt fra de foreløpige tallene. På nasjonalt nivå er det ingen endring. Median dager fravær har kun endret seg med én dag, opp til 4 dager i Troms, og ned til 2

dager i Rogaland. Median timer på fylkesnivå er uendret fra de foreløpige tallene.

Figur 1. Median dager fravær fordelt på fylke. Endring fra foreløpige til endelige tall. 2017–18.

Vis diagram

Vis tabell

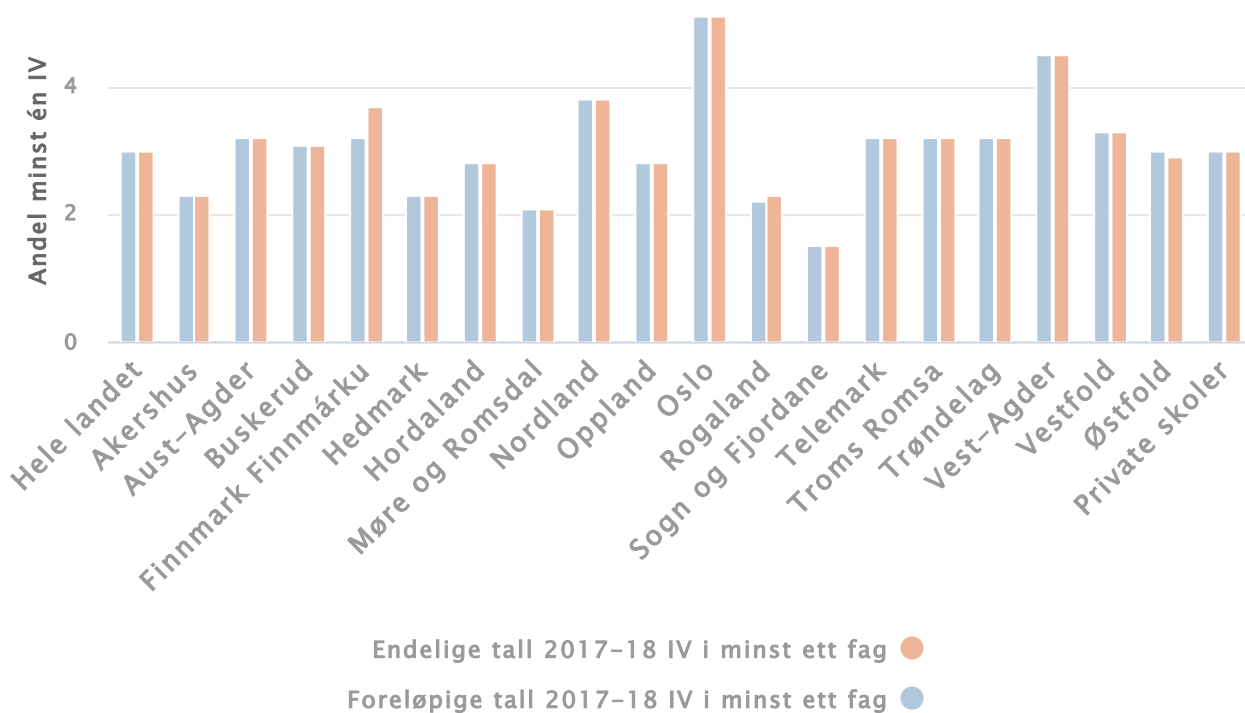
På nasjonalt nivå er gjennomsnittsfraværet i timer uendret, mens det har gått ned med 0,1, til 6,1 dager for de endelige tallene. Denne nedgangen skyldes en nedgang i gjennomsnittlige fraværsdager i Vestfold. For timesfraværet har Vestfold, Oslo, Rogaland og Hordaland gått ned med 0,1, mens Hedmark har gått opp med 0,1.

Små endringer i andelen elever med IV på fylkesnivå

Det er også marginale endringer fra foreløpige til endelige tall for andelen elever med minst én IV. På nasjonalt nivå er det ingen endring. Det er kun tre fylker som har en endring i tallene fra de foreløpige. I Finnmark har andelen med minst én IV økt fra 3,2 til 3,7, mens Rogaland og Østfold har henholdsvis gått opp og ned med 0,1 prosentpoeng.

Figur 2. Andel elever med IV i minst ett fag fordelt på fylke. Endring fra foreløpige til endelige tall. 2017-18.

Andel elever med IV i minst ett fag fordelt på fylke. Endring fra foreløpige til endelige tall. 2017-18.

Vis diagram

Vis tabell

Andelen som slutter i løpet av året holder seg stabilt

Andelen elever som slutter i løpet av året har gått opp fra 3,7 til 3,8 fra foreløpige til endelige tall. Andelen holder seg dermed stabil med fjorårets nivå.

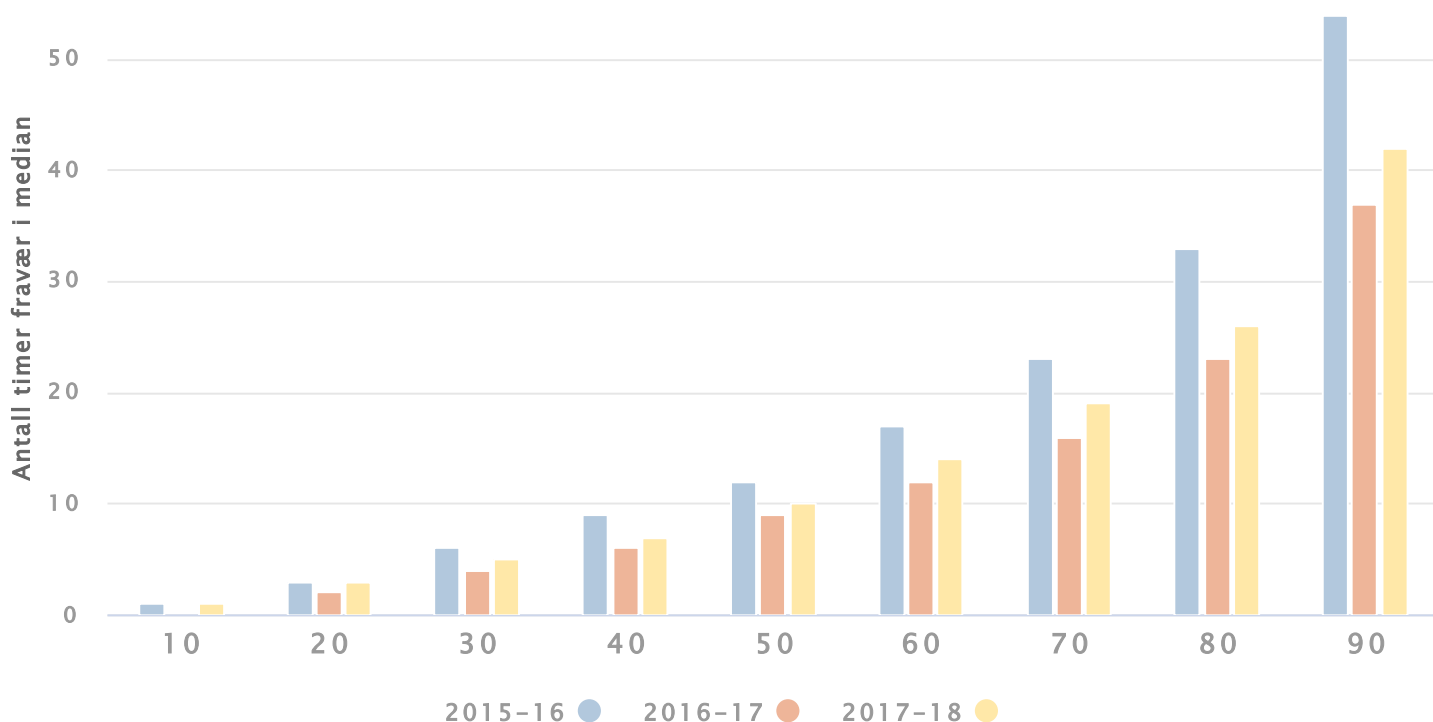
[Se mer om elever som slutter i løpet av året her.](#)

Fraværet holder seg stabilt, med en liten økning i timefraværet

Timefraværet har gått opp fra 9 til 10 timer fra i fjor. Timefraværet har økt for alle gruppene, fra de med lavest timefravær til de med det høyeste. Elevene med det 10 prosent høyeste fraværet har økt timefraværet med fem timer, noe som tilsvarer en økning på 14 prosent.

Figur 3. Median timer fravær, fra det ti prosent laveste til det ti prosent høyeste fraværet. 2015-16 til 2017-18

Median timer fravær, fordelt i persentiler.

Vis diagram

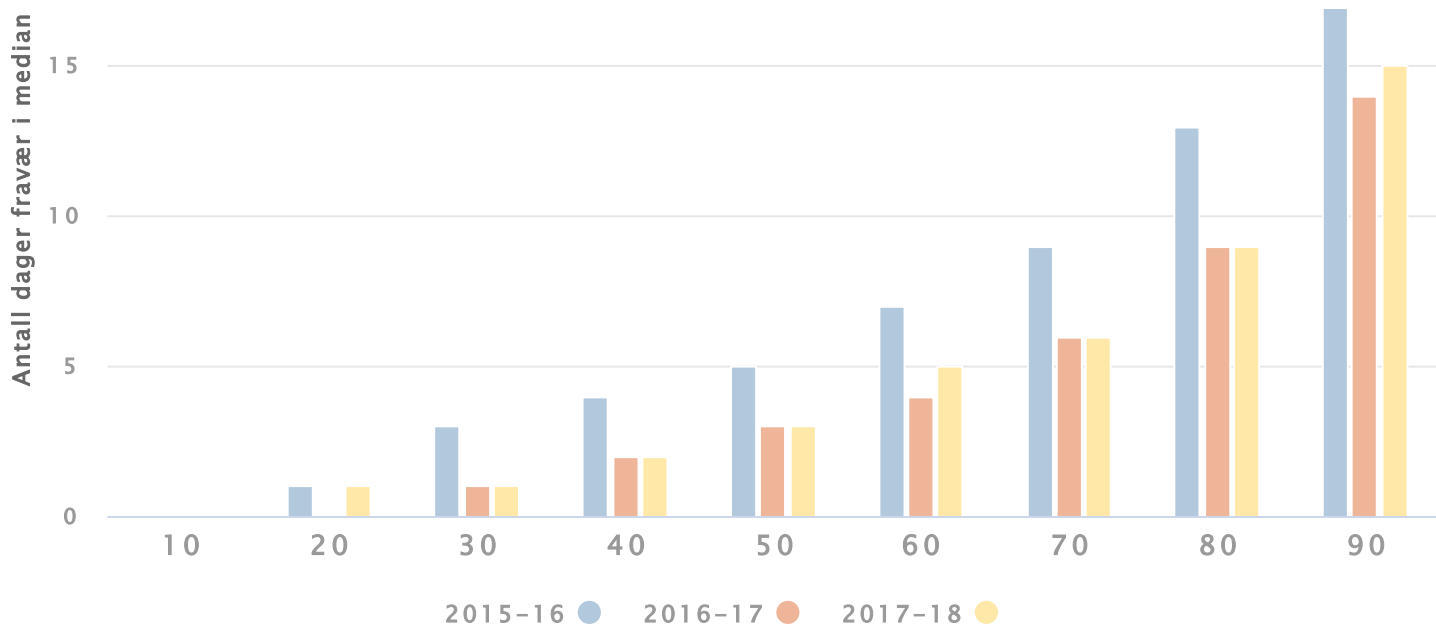
Vis tabell

Medianfraværet til elever i videregående er, som forrige skoleår, 3 dager. Gjennomsnittet er over dobbelt så høyt (6,1 dager). Vi ser en liten økning i dagsfraværet for elevene med høyest fravær. Det er nærmere 17 000 elever med 15 dager fravær eller mer skoleåret 2017-18, noe som er en økning på underkant av 2 000 elever fra 2016-17. Det er allikevel betraktelig færre enn før fraværsgrensen ble innført. I 2015-16 var det i overkant av 28 500 elever med 15 dager fravær eller mer. Elevene med høyest fravær har 25 prosent lavere dagsfravær i 2017-18 enn før fraværsgrensen ble innført. Fraværet for elevene med det laveste dagsfraværet, 0-dager, er uendret fra i fjor. 33 000 elever har 0 dager fravær.

Figur 4. Median dager fravær, fra det ti prosent laveste til det ti prosent høyeste fraværet. 2015-16 til 2017-18

Median dager fravær, fordelt i persentiler.

Vis diagram

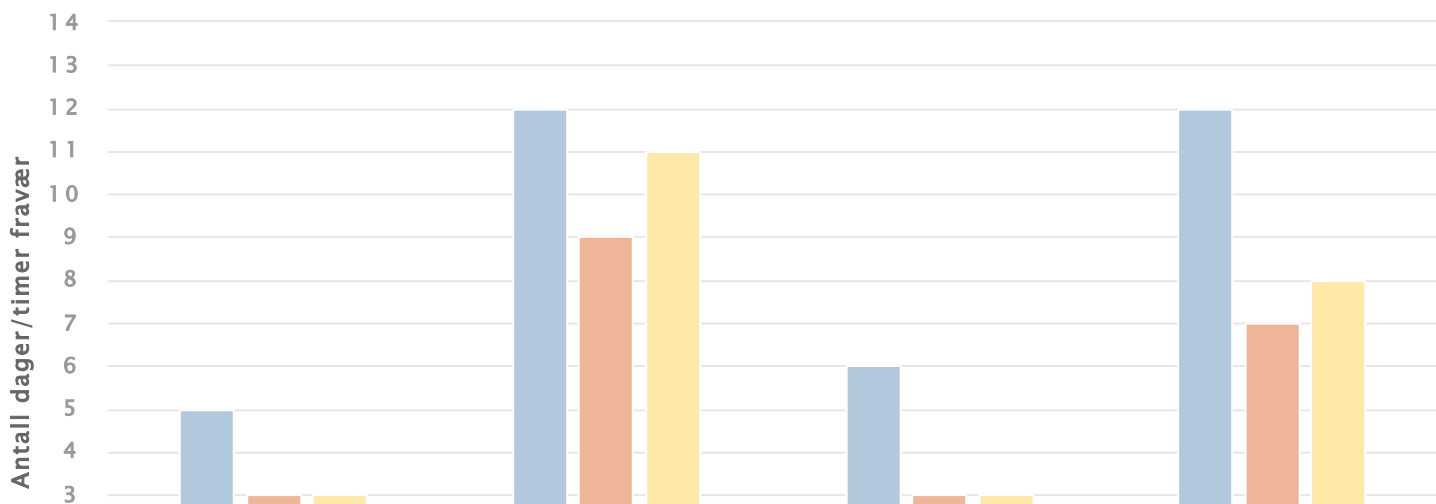
Vis tabell

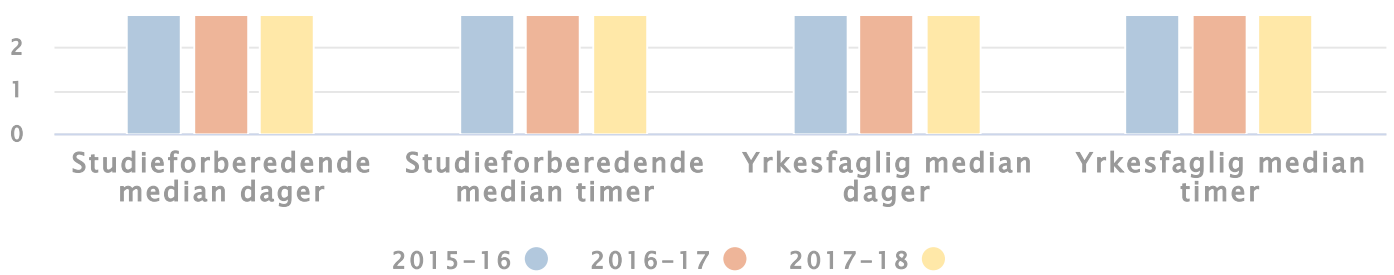
Økte forskjeller i fraværet til elever på studieforberedende og yrkesfaglige utdanningsprogram

Dagsfraværet har ikke endret seg fra i fjor til i år. Det er fortsatt 3 dager, noe som tilsvarer en nedgang på 40 prosent i forhold til nivået før fraværgrensen ble innført. Timefraværet har derimot gått opp. På studieforberedende utdanningsprogram gikk timefraværet opp med to timer, mens det på yrkesfaglig utdanningsprogram gikk opp med én time. Skoleåret 2017-18 hadde elever på studieforberedende utdanningsprogram 3 dager og 11 timer fravær målt i median. Elever som går yrkesfaglige utdanningsprogram hadde 3 dager og 8 timer fravær.

Figur 5. Median fravær i dager fordelt på utdanningstype fra 2015-16 til 2017-18.

Median fravær i dager fordelt på utdanningstype fra 2015-16 til 2017-18.

Vis diagram

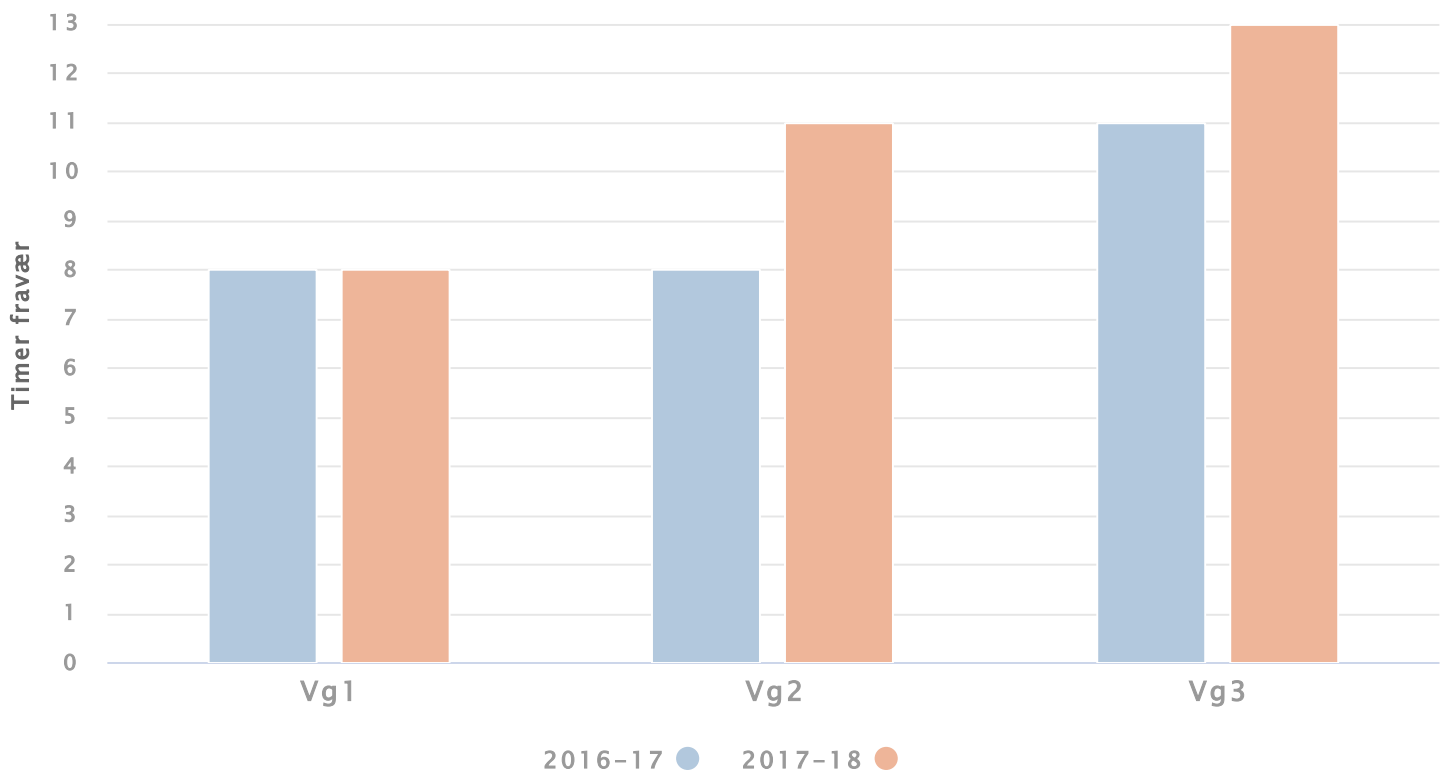
Vis tabell

Timefraværet har gått opp på Vg2 og Vg3, ikke på Vg1

Timefraværet har gått opp på Vg2 og Vg3 fra i fjor til i år. På Vg1 er timefraværet det samme som i fjor. En mulig forklaring på at Vg1 elevene ikke har høyere fravær enn i fjor kan være at dette er det første året de har med fraværsgrense. Elevene på Vg2 og Vg3 har et års erfaring med fraværsgrensen og er derfor kanskje ikke like nervøse for å være borte som de var i fjor da fraværsgrensen ble innført.

Figur 6. Median fravær i timer fordelt på trinn fra 2016-17 til 2017-18. ≡

Median fravær i timer fordelt på trinn fra 2015-16 til 2017-18.

Vis diagram

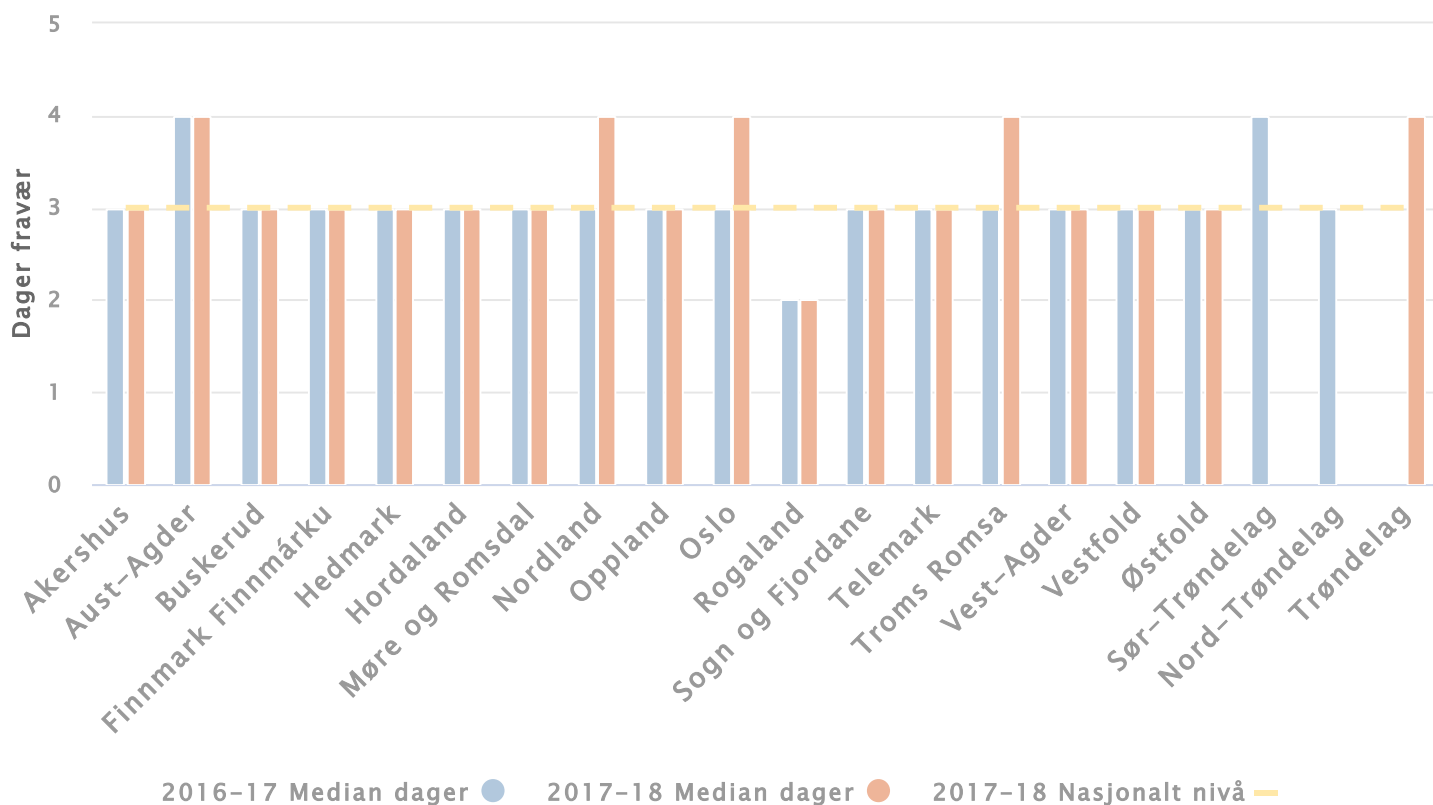
Vis tabell

Dagsfraværet holder seg stabilt i de fleste fylker

De fleste fylkene har samme dagsfravær som i fjor, men Nordland, Oslo og Troms har gått opp med én dag. Det er generelt lite forskjeller mellom fylkenes dagsfravær.

Figur 7. Median fravær i dager fordelt på fylker. 2016–17 til 2017–18. ≡

Median fravær i dager fordelt på fylker. 2016–17 til 2017–18.

Vis diagram

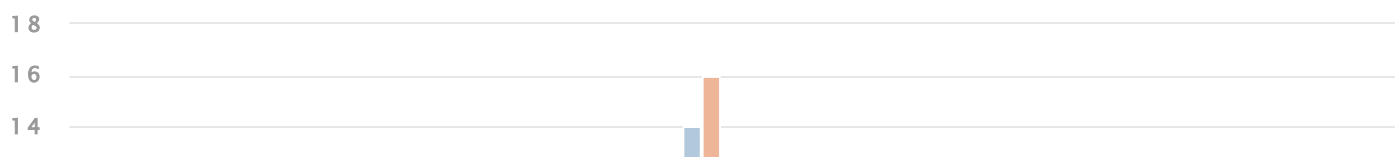
Vis tabell

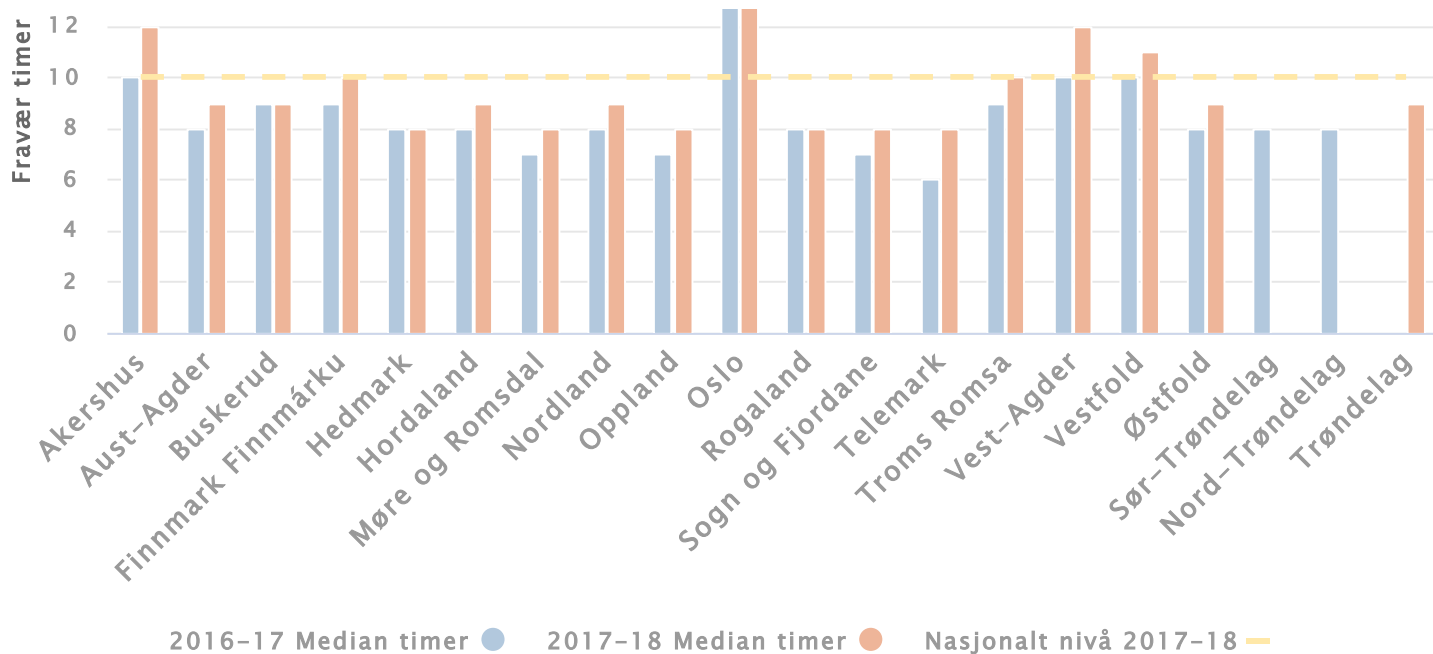
Noen få fylker trekker timefraværet opp

Når det gjelder timefraværet er det større forskjeller mellom fylkene. 2 av 3 fylker har imidlertid lavere timefravær enn landsnivået. Oslo, Vest-Agder, Akershus og Vestfold ligger over snittet. Oslo har også i år det høyeste timefraværet, med 16 timer, noe som er en økning på 2 timer fra i fjor.

Figur 8. Median fravær i timer fordelt på fylker. 2016–17 til 2017–18. ≡

Median fravær i timer fordelt på fylker. 2016–17 til 2017–18.

Vis diagram

Vis tabell

Jenter har én dag mer fravær enn gutter

Det er generelt sett små forskjeller mellom fraværet til jenter og gutter. I 2017-18 har jenter typisk 4 dager og 10 timer fravær. Dette er en økning på to timer fra i fjor. Gutter har 3 dager og 10 timer fravær, en økning på 1 time fra i fjor. På Vg1 har både guttene og jentene 3 dager og 8 timer fravær. På Vg3 er det litt større forskjeller i timefraværet. Gutter har typisk 15 timer fravær i Vg3, mens jenter har 11. På Vg3 har guttene også 4 dager fravær, som jentene.

[Se mer om forskjellen mellom kjønnene her.](#)

Litt færre elever blir stående uten vurderingsgrunnlag (IV)

Statistikken [Elever uten vurderingsgrunnlag](#) gir oversikt over hvor stor andel av elevene som ikke får karakter fordi de har overskredet fraværsgrensen eller mangler vurderingsgrunnlag i ett eller flere fag ved standpunkt. Skolen fører da IV i stedet for standpunkt karakter. [Elever uten vurderingsgrunnlag – fellesfag](#) viser hvor stor andel av elevene som ikke får karakter i fellesfagene. [Elever uten vurderingsgrunnlag – fagstørrelse](#) viser andelen med IV i små, mellomstore og store fag.

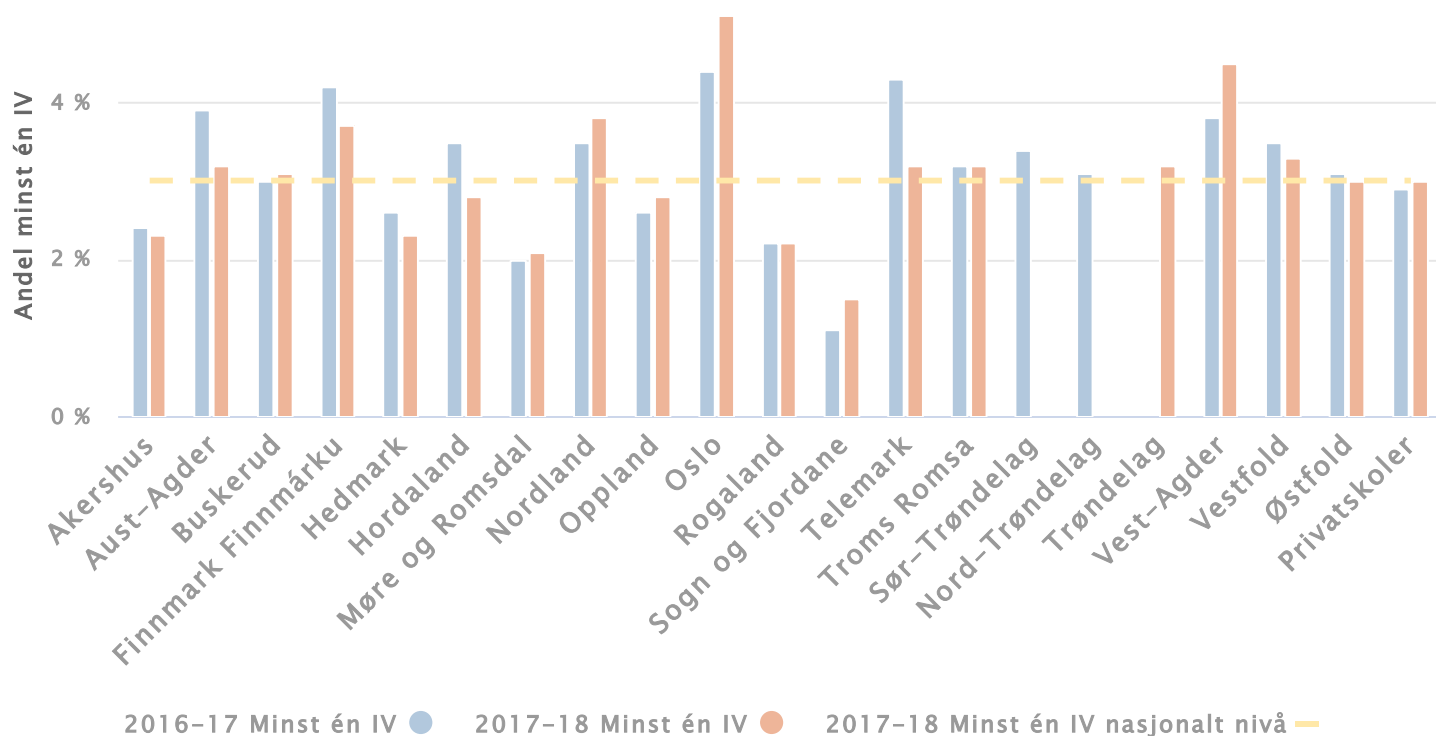
Fra 2016-17 til 2017-18 ser vi en liten nedgang i andelen elever som ikke får vurderingsgrunnlag (IV) i minst ett fag på nasjonalt nivå, fra 3,1 til 3,0 prosent. For skoleåret 2017-18 er det 5 180 elever som får IV. Av disse elevene har litt under halvparten IV i kun ett fag.

I noen fylker går andelen med IV markant ned

Selv om det er en liten nedgang i andel elever som har fått minst én IV på nasjonalt nivå er det forskjeller mellom fylkene. I Telemark har andelen gått ned med 1,1 prosentpoeng og i Hordaland og Aust-Agder går andelen ned med 0,7 prosentpoeng. I Oslo og Vest-Agder går derimot andelen med minst én IV opp med 0,7 prosentpoeng.

Figur 9. Andelen med minst én IV fordelt på fylker. 2016–17 til 2017–18.

Andelen med minst én IV fordelt på fylker. 2016–17 til 2017–18.

Vis diagram

Vis tabell

[Se forskjeller mellom andelen med IV i fylkene her.](#)

Flere gutter enn jenter blir stående uten vurdering i fag

I 2017-18 hadde 3,6 prosent av guttene IV i minst ett fag. Dette gjaldt kun 2,5 prosent av jentene. Forskjellene mellom kjønnene er størst på studieforbereende utdanningsprogram. På yrkesfaglige utdanningsprogram er det nesten ikke forskjell på kjønnene.

[Se forskjeller mellom andelen med IV mellom kjønnene her](#)

Andelen IV har gått ned i små fag

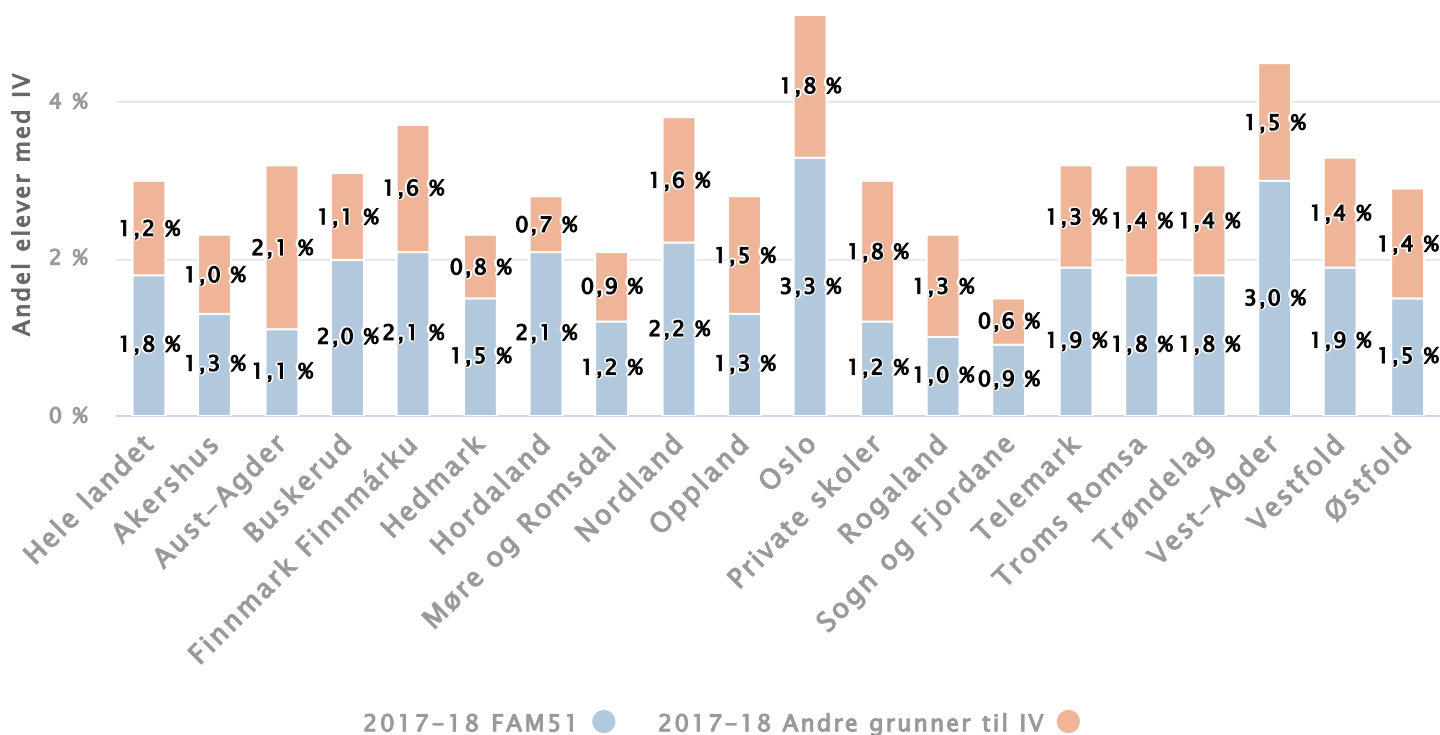
Andelen elever som ikke får standpunktskarakter har generelt sett gått ned etter innføringen av fraværgrensen. Når vi deler fagene inn etter hvor mange timer de har i løpet av året ser vi imidlertid at andelen har gått ned i små fag og noe opp i mellomstore og store fag.

Andelen som får IV på grunn av fraværgrensen holder seg stabilt

I år som i fjor har 1,8 prosent fått IV på grunn av fraværgrensen (FAM51). På nasjonalt nivå har 3,0 prosent av elevene IV ved standpunkt i minst ett fag. Det betyr at av de som fikk IV, fikk over halvparten ikke vurdert på grunn av fraværgrensen. Andelen varierer i stor grad mellom fylkene. I Aust-Agder er det kun en tredjedel av elevene som fikk IV på grunn av overskredet fraværgrense, mens det var 3 av 4 ordinære elever i Hordaland.

Figur 10. Andelen elever med IV på grunn av fraværgrensen (FAM51) og andre grunner til IV. 2017–2018.

Andelen elever med IV på grunn av fraværgrensen (FAM51) og andre grunner til IV. 2017–2018.

Vis diagram

Vis tabell

Fraværgrensen evalueres

Implementeringen av fraværgrensen skal evalueres for at vi skal få mer informasjon om hvordan det nye regelverket har påvirket ansatte i skolen, ulike elevgrupper og fastleger.

Første delrapport ble publisert i november 2017. I den første rapporten har FAFO intervjuet utdanningsjefene

i samtlige fylkeskommuner, gjennomført web-survey for rektorer og intervjuet fastleger. Delrapport 2 kommer i desember 2018, og vil inneholde resultater fra en spørreundersøkelse med rektorer, casestudier og en kvantitativ analyse med bakgrunnsvariabler fra SSB.

Forhold som kan påvirke fraværstallene

Før fraværsgrensen var det ikke like stort fokus på føring av fravær, noe som kan ha bidratt til underrapportering og at den reelle nedgangen i fraværet er større enn det som fremkommer i statistikken. På den andre siden vet vi at flere elever skaffer seg legeerklæring. Dette kan ha bidratt til nedgangen i dagsfraværet. Se mer informasjon om hva som kan unntas både når det gjelder fraværsgrense og føring av fravær på vitnemålet.